

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 33C/94/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2116229317
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Krivošík
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2021:2116229317.13

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava v konaní pred sudcom JUDr. Branislavom Krivošíkom v sporovej veci žalobcov:1/ Y. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. č. d. XX, 2/ F. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. č. d. XX, 3/ Y. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. č. d. XX, všetci žalobcovia zastúpení Prosman a Pavlovič, advokátska kancelária s. r. o., so sídlom Hlavná 31, Trnava, IČO: 36 865 281, proti žalovaným: 1/ D. Q., rod. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. č. d. XXX, 2/ P. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. č. d. XXX, 3/ Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., so sídlom Dostojevského rad 4, Bratislava, IČO: 00 151 700, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, takto

rozhodol:

I. Žalovaní 1, 2 a 3 sú povinní zaplatiť žalobkyni 1 sumu 20.000,-- eur, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť ostatných žalovaných.

II. Žalovaní 1, 2 a 3 sú povinní zaplatiť žalobcovi 2 sumu 10.000,-- eur, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť ostatných žalovaných.

III. Žalovaní 1, 2 a 3 sú povinní zaplatiť žalobkyni 3 sumu 10.000,-- eur, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť ostatných žalovaných.

IV. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamieťa.

V. Súd žalobcom 1, 2 a 3 priznáva voči žalovaným 1, 2 a 3 nárok na náhradu trov prvoinštančného, ako aj odvolacieho konania v rozsahu 50 % s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť ostatných žalovaných.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenou súdu dňa 27.12.2016 sa žalobcovia 1 až 3 (ďalej spoločne aj „žalobcovia“) domáhali, aby súd zaviazal žalovaných 1 až 3 zaplatiť im nemajetkovú ujmu v peniazoch, a to žalobkyni 1 náhradu nemajetkovej ujmy 70.000,-Eur, žalobcovi 2 náhradu nemajetkovej ujmy 30.000,-Eura žalobkyni 3 náhradu nemajetkovej ujmy 30.000,-Eur, a to z dôvodu neoprávneného zásahu do práv žalobcov na ochranu osobnosti.

2. Žalobu odôvodnili tým, že dňa XX.XX.XXXX v čase o 5.30 hod. došlo na ceste č. II/213 v kilometri 11,400 medzi obcou O. a M. k dopravnej nehode, tak, že žalovaný I, ktorý viedol osobné motorové vozidlo evid. č. M. na ceste od M. na obec O. prešiel do protismeru a čelne sa zrazil s oproti idúcim osobným motorovým vozidlom evid. č. M. ktoré v tom čase viedol F. F., nar. XX.XX.XXXX. F. F.

(ďalej len „nebohý“) podľahol následkom zranení spôsobených dopravnou nehodou. Žalobkyňa 1 je manželkou nebohého. Žalobca 2 a žalobkyňa 3 sú deťmi nebohého. Žalovaný 1 bol za svoje konanie - usmrtenie nebohého v dôsledku vyššie uvedenej dopravnej nehody, uznaný za vinného zo spáchania prečinu usmrtenia nebohého, a to porušením dôležitej povinnosti uloženej zákonom. Vlastníkom a prevádzateľom motorového vozidla evid. č. M. bol v čase vzniku dopravnej nehody žalovaný 2. V čase dopravnej nehody mal žalovaný 2 uzavretú poisťnú zmluvu o zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel so žalovaným 3. Žalobcovia majú za to, že v konaní na ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je týmto daná aj pasívna vecná legitímácia žalovaného 3, ktorý bol v čase dopravnej nehody poisťovateľom zodpovedného subjektu, vodiča a prevádzkovateľa vozidla. Primárnym účelom existencie povinného zmluvného poistenia je poskytnúť poškodeným ohľadom všetkých nárokov plynúcich z dopravných nehôd (vyplývajúcich z nebezpečnosti prevádzky motorového vozidla) solventný subjekt, ktorý za samotného škodcu a nezávisle na jeho finančnej situácii, spôsobenú ujmu (majetkovú aj nemajetkovú) uhradí, t. j. že poškodený bude v každom prípade odškodnený a neskončí „s prázdnyimi rukami“. V príčinnej súvislosti so smrťou nebohého došlo k neoprávnenému zásahu do práva žalobcov na rodinný život, ktorý je súčasťou práva na súkromie bez ohľadu na to, či spolu trvale žijú alebo nie.

3. Žalobkyni 1 stratou manžela neočakávane zaniklo manželstvo a žalobkyňa 1 utrpela bez prípravy neopísateľnú emocionálnu ujmu. Nakoľko bola spolujazdkyňou v motorovom vozidle so svojím manželom, znáša túto tragédiu o to ťažšie, že videla nebohého naposledy vydychnuť, a to v devastovanom stave vyvolanom nehodou. Od tragickej udalosti trpí pocitmi úzkosti, beznádeje a depresiami, s ktorými jej pomáha vyrovnáť sa i psychiater. Žalobkyňa 1 mala s nebohým naplánovaných množstvo spoločných chvíľ, teraz však zostala na všetko sama, sama so svojím žiaľom a prázdnotou v srdci po svojom manželovi. Nebohý bol pre ňu najväčšou oporou, spovedníkom a tvoril nenahraditeľnú súčasť jej života.

4. Žalobca 2 sa musel vzhľadom k tragickej udalosti vrátiť zo zahraničia na Slovensko, aby mohol byť na blízku svojej matke a sestre, ako aj z dôvodu, že bolo pre neho neúnosné znášať svoju bolesť a trápenie zo straty milovaného otca ďaleko od rodiny. Nakoľko zostal jediným mužom v ich rodine, jedinou oporou pre jeho matku a sestru, bol nútený nájsť si finančne menej výhodné zamestnanie na Slovensku, ktoré nekorešponduje s vyštudovaným odborom ani záujmami.

5. Žalobkyňu 3 smrť milovaného otca psychicky úplne položila, uzatvorila sa do seba a od tejto tragickej udalosti má problémy komunikovať s inými ľuďmi. Nebohý predstavoval pre žalobkyňu 3 veľký vzor, človeka, na ktorého sa dokázala vo všetkom spoľahnúť. Žalobkyňa 3 mala s nebohým veľmi pekný vzťah dcéry a otca, preto sa nedokáže vyrovnáť s tým, že už nikdy viac sa s ním nebude môcť porozprávať, zdôveriť sa mu, zasmiať sa s ním ani ho objasť, keďže navždy tak prišla o blízkeho, najbližšieho človeka, ktorého už nikto a ničím nenahradí. Zostali jej len spomienky a žiaľ v srdci z pocitu prázdnoty po milovanom otcovi.

6. Vzhľadom k tomu, že ide o zásah v podobe usmrtenia blízkej (v tomto prípade najbližšej) osoby, žalobcovia majú za to, že v ich prípade boli splnené všetky predpoklady pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Vzhľadom na všetky okolnosti, predovšetkým na intenzitu, rozsah a trvanie nepriaznivých následkov je podľa názoru žalobcov zrejmé, že žiadna forma morálneho zadosťučinenia podľa ustanovenia § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka nepostačuje k tomu, aby bola primerane vyvážená a zmiernená nemajetková ujma na strane žalobcov, ktorých právo na ochranu osobnosti bolo porušené zásahom s neodstrániteľnými následkami. S poukazom na uvedené, súčasne si uvedomujúc, že ani žiadna hmotná satisfakcia nemôže odčiniť dopad tejto tragickej udalosti, ale iba zmierniť jeho nemajetkovú ujmu, sa domáhajú žalobcovia od žalovaného 1 a žalovaného 2 náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Majú za to, že ide o zásah mimoriadne významný, veľmi hlboký, no najmä nereparovateľný. Žalovaný 3 bol vyzvaný na uspokojenie nárokov žalobcov za žalovaných 1 a 2, ale odmietol plniť z dôvodu, že nie je pasívne vecne legitimovaným.

7. Žalovaný 3 vo vyjadrení k žalobe, uviedol, že odškodnil pozostalých titulom nárokov na náhradu škody: pozostalým uhradil náhradu škody za poškodené vozidlo, pohrebné náklady vo výške 1.295,91 Eur. Poškodenej žalobkyni 1 zranenej pri tejto dopravnej nehode uhradili bolestné vo výške 6.435,- Eur, vecnú škodu 65,35 Eur a stratu na zárobku vo výške 1.065,35 Eur. Žalovaný 3 tak vyplatil z povinného zmluvného poistenia všetky uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody, ktoré spadajú

do rozsahu poisťného krytia v zmysle § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon č. 381/2001 Z. z.“). Ďalej vo vyjadrení uvádzal dôvody, v zmysle ktorých náhrada nemajetkovej ujmy sa z povinného zmluvného poistenia nevypláca, a teda podľa jeho názor nie je pasívne vecne legitimovaný. Následne ale v priebehu konania, po zrušení rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolacím súdom od tejto svojej argumentácie ustúpila procesnú obranu zameranú len na posúdenie kritérií týkajúcich sa výška samotnej náhrady nemajetkovej ujmy.

8. Žalovaný 1 vo vyjadrení k žalobe uviedol, že skutok, ktorý sa stal plne ľutuje, nakoľko naozaj došlo k rodinnej tragédii. Tento skutok úplne zmenil jeho život, tieto dôsledky si poniesie do konca života a jeho psychická trauma je obrovská. Súhlasí so žalobou v časti, v ktorej žalobcovia uvádzajú, že spôsobil dopravnú nehodu.

9. Žalobcovia v replike uviedli, že z vyjadrenia žalovaného 1 vyplýva, že nepopiera, že je daná jeho pasívna vecná legitimácia ako škodcu v tomto spore. Spornou preto zostáva len samotná výška nároku. Zotrvali na tom, že pasívna vecná legitimácia poisťovateľa motorového vozidla, ktorým bola zapríčinená dopravná nehoda je v spore o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch pozostalých obetí po dopravnej nehode daná. K výške náhrady nemajetkovej ujmy uviedli, že jedinými kritériami, ktorým sa súd musí pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy spravovať, sú závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Princíp primeranosti náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá je spôsobilá aspoň sčasti zmierniť dôsledky neoprávneného zásahu umožňuje, aby výška náhrady na jednej strane nevytvárala priestor pre obohacovanie sa, ale na druhej strane umožňovala spravodlivé zadosťučinenie pozostalých. Úvaha súdu pri vyčíslení nároku musí mať jasnú štruktúru a musí byť vedená výlučne kritériami formulovanými zákonom. Ustálená súdna prax založila systém určenia primeranosti a spravodlivosti peňažnej výšky nemajetkovej ujmy na porovnávaní závažnosti ujmy, následkoch ujmy a miere zavinenia. U žalobcov má závažnosť vzniknutej ujmy podobu zásahu mimoriadne významného, veľmi hlbokého, no najmä nereparovateľného, k odčineniu ktorého nepostačuje žiadna morálna ani hmotná satisfakcia. Ujma žalobcov je v príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním žalovaného 1 a túto ujmu je vzhľadom k jej intenzite a nepriaznivému následku, potrebné považovať za jav neodvratiteľný. Stratu manžela a otca žalobcovia prekonávali a doposiaľ prekonávajú len veľmi ťažko, vzniknutá trauma je zo života žalobcov prakticky neodstrániteľná. V žiadnom ohľade tak prípadné ospravedlnenie ako morálne zadosťučinenie nemožno považovať za dostačujúcu formu satisfakcie (ani to nie je súčasťou rozhodovacej praxe súdov). Skutok žalovaného 1 je tak zavineným trestným činom, ktorý predstavuje najvyššiu formu protiprávneho zásahu (nejedná sa o priestupok ani delikt). Trestný zákon v našej spoločnosti ochraňuje najdôležitejšie záujmy a ochrana života je v ňom uvedená ako najvyššie uznávaná spoločenská hodnota. Mimo iné aj na základe trestného činu a ďalšom porušení povinností došlo k neodčiniteľnej ujme a deštrukcii rodinných a vôbec interpersonálnych vzťahov žalobcov s nebohým manželom a otcom (zásah najvyššej intenzity). Počas vyšetrovania príčin a okolností vzniku dopravnej nehody okresným riaditeľstvom policajného zboru nebolo preukázané, že na vznik nehody mali vplyv iné okolnosti a činitelia (napr. nebohý), práve naopak, nehoda bola zapríčinená výlučne porušením dôležitej právnej povinnosti, ktorú žalovanému 1 ako vodičovi motorového vozidla ukladá zákon o cestnej premávke. Samotná ľútosť či ospravedlnenie porušovateľa práva - žalovaného 1- za spôsobený následok často nie sú primerané tomuto následku a niekedy sú motivované len snahou o získanie pohľadujúcich okolností a teda i čo najnižšieho trestu. Žalobcovia sú v dôsledku tragickej straty manžela a otca pre ťažkú depresiu v starostlivosti psychiatrov, pričom dokážu v bežnom živote fungovať iba za liečby antidepresívami.

10. Žalovaný 1 vo svojej duplike doplnil skutkové tvrdenia v tom, že výška požadovanej sumy je absolútne neprípustná. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch predstavuje peňažnú satisfakciu. Jej základným znakom je to, že predpokladaná ujma sa nijak preukázať ani vyčíslieť nedá a je teda vecou voľnej úvahy súdu, ktorý nemôže určiť výšku svojvoľne, ale súd musí prihliadať na závažnosť vzniknutej ujmy, ako aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo. Týmto poukazuje na základný fakt a to, že došlo k neúmyselnej dopravnej nehode, z ktorej následky má taktiež aj on v dôsledku tragickej straty príslušníka rodiny - strýka. Odo dňa tragédie je nezamestnaný, jeho stav mu nedovoľuje zamestnať sa, napriek tomu sa o to pokúšal, ale fyzické a duševné zdravie mu nedovolilo v zamestnaní pokračovať a následne bol prepustený. Má vážne zdravotné ťažkosti ako aj psychické v podobe ťažkej depresie, bez liečby antidepresívami nedokáže normálne fungovať. Jeho nepriaznivý psychický a duševný stav

doteraz a neustále zhoršuje protistrana a to tým, že neustále dostáva výhražné odkazy voči svojej osobe a voči jeho najbližším, zverejňujú urážlivé a výhražné príspevky na sociálnej sieti. Žalobcovia tvrdia, že v dôsledku tragickej straty manžela a otca majú ťažkú depresiu, sú v starostlivosti psychiatrov a nedokážu fungovať v bežnom živote iba za liečby antidepresívami. S týmto tvrdením by aj súhlasil a plne ho podporil, avšak skutočnosť je taká, že pravdivosť týchto údajov sa nezakladá absolútne na pravde.

11. Žalovaní 1 a 2 doplnili svoju procesnú obranu a uviedli, že zo žaloby nie je jednoznačne zrejmé, akým výpočtom resp. akým spôsobom žalobcovia určili výšku nemajetkovej ujmy. Ich zdôvodnenie je všeobecné, bez definovania z čoho vychádzali pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy. Podľa Európskeho súdu pre ľudské práva priznaná finančná náhrada by nemala byť neprimeraná iným finančným kompenzáciám, napr. výške náhrady za utrpenie a bolesť. Z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/171/2008 priznávanie premrštených súm by mohlo viesť k bezdôvodnému obohacovaniu sa a dokonca by mohlo bagatelizovať niektoré ujmy na základných právach. Atribút primeranosti je vodiacim parametrom proporcionálneho spravodlivého zadosťučinenia, ktorý je rozhodujúcim kritériom priznávania odškodnenia, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie, inak napriek poskytnutému odškodneniu by sa poškodení mohli naďalej kvalifikovať ako obeť porušenia Dohovoru o ľudských právach. Na druhej strane pri zachovaní proportionality, výška relutárnej (peňažnej) satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a pôsobiť na škodcu likvidačne. (rozsudok Krajského súdu Trnava zo dňa 29. júna 2016, sp. zn. 10Co/566/2015). Rozhodujúcim pri priznávaní zadosťučinenia je preto zvažovanie individuálnych okolností prípadu. Výška náhrady nemajetkovej ujmy musí tiež odrážať všeobecne zdierané predstavy o spravodlivosti. Judikatúra súdov v oblasti ochrany osobnosti sa zhoduje na primárnom význame vyrovnávacieho charakteru náhrady nemajetkovej ujmy, resp. zmiernení nepriaznivého následku neoprávneného zásahu (Krajský súd v Trnave sp. zn. 10Co/566/2015). Priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy nemá pôsobiť likvidačne, ale predstavuje základné štandardné kompenzovanie zmiernenia ujmy žalobcov v prípade, kedy navrátenie do pôvodného stavu neprichádza do úvahy. Náhrada nemajetkovej ujmy žalobcov v zmysle zásad slušnosti a naplnenia požiadavky morálnej správnosti, ktorá je predovšetkým požiadavkou spravodlivosti, je spôsobilá naplniť reštitučnú podstatu kompenzácie. Žalovaný 1 úprimne ľutuje spáchanie skutku. Nebohý bol strýkom žalovaného. Od dopravnej nehody trpí žalovaný 1 pocitmi úzkosti a následkami jeho nedbanlivostného konania sa do dnešného dňa psychicky nevyrovnal. Od nehody sa rapídne zhoršila kvalita života žalovaného 1.

12. Žalovaný 3 v písomnom vyjadrení uviedol, že výška uplatnenej nemajetkovej ujmy je neprimerane vysoká. Poukázal na výšku odškodňovania obetí násilných trestných činov podľa zákona č. 215/2006 Z. z., kde sa uvádza, že v prípade usmrtenia poškodenej osoby oprávneným patrí odškodnenie vo výške 50-násobku minimálnej mzdy, ktorá so rozdeľuje rovnakým dielom medzi nich. Pokiaľ by sme mali analogicky aplikovať na danú vec, a vychádzali by sme z výšky minimálnej mzdy v roku 2015, kedy došlo k zásahu do osobnostných práv, výška pre všetkých poškodených by bola 19.000,-eur spolu (380,-Eur min. mzda x 50). Tu ale nejde ani o násilný trestný čin, ale o nedbanlivostný trestný čin, preto výška odškodnenia by nemala byť vyššia pri nedbanlivostnom trestnom čine v porovnaní s násilným trestným činom.

13. Súd prvýkrát vo veci rozhodol rozsudkom zo dňa 07.11.2018, č. k. 33C/94/2016-174, tak, že žalobkyni 1 priznal voči žalovaným nárok na náhradu nemajetkovej ujmy 12.000 eur, žalobcovi 2 priznal voči žalovaným nárok na náhradu nemajetkovej ujmy 4.000 eur a žalobkyni 3 priznal voči žalovaným nárok na náhradu nemajetkovej ujmy 8.000 eur, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a žalobcom priznal plný nárok na náhradu trov konania. Proti uvedenému rozhodnutiu podali odvolanie žalobcovia a žalovaný 3. Krajský súd v Trnave, uznesením, č. k. 10Co/155/2019-292, rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu zrušil a vrátil mu vec na nové konanie a rozhodnutie. Odvolací súd poukázal na požiadavku, aby súd pri určovaní náhrady nemajetkovej ujmy dôsledne vychádzal na zákonom stanovených kritériách a tieto hodnotil komplexne. Zdôraznil, že súd má dôsledne rozlišovať povinnosť tvrdenia strán sporu vychádzajúc z hmotného práva a klasifikovať sporné a nesporné skutkové tvrdenia podľa procesnej aktivity strán sporu. Odôvodnenie rozhodnutia má byť preskúmateľné, presvedčivé a bez protirečivých záverov.

14. Súd prvej inštancie po zrušení rozhodnutia odvolacím súdom vychádzal už z vykonaného dokazovania, ktoré súd vykonal výsluchom žalobcov, výsluchom žalovaného 1 a 2, výsluchom svedkyne S. T., svedka P. L., výsluchom svedkyne F. Q. a S. W., úmrtným listom nebohého, lekáorskými nálezmi Provobis s. r. o. a lekáorskými nálezmi psychiatrickej ambulancie P. D. k žalobkyni 3 a k žalobcovi 2,

lekárskymi nálezmi psychiatrickej ambulancie P. X. k žalobkyni 1, fotografiami z verejnej sociálnej siete (Facebook) žalobkyne 3, zmluvou o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere a Dodatkom č. 1 k tejto zmluve, potvrdeniami Sociálnej poisťovne k žalobcom 1 až 3 o nemocenských dávkach, pripojeným spisom sp. zn. 9T/82/2016 a z neho rozsudkom Okresného súdu Trnava č. k. 9T/82/2016, právoplatný dňa 15.12.2016, fotografiami zo sociálnej siete žalovaného 1 a zistil nasledovný

skutkový stav:

15. Dňa XX.XX.XXXX v čase o 5.30 hod. došlo na ceste č. II/213 v kilometri 11,400 medzi obcou O. a M. k dopravnej nehode, tak, že žalovaný I, ktorý viedol osobné motorové vozidlo evid. č. M. na ceste od M. na obec O. prešiel do protismeru a čelne sa zrazil s oproti idúcim osobným motorovým vozidlom evid. č. M., ktoré v tom čase viedol nebohý, ktorý podľahol následkom zranení spôsobených dopravnou nehodou. Rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 9T/82/2016 bol žalovaný 1 uznaný vinným zo spáchania uvedeného skutku a bol mu uložený nepodmienečný trest odňatia slobody.

16. Z výsluchu žalobkyne 1 vyplýva, že v deň nehody cestovali s manželom do práce. Žalovaný 1 do nich narazil autom. Nevedela, čo sa stalo, lebo nemohla dýchať a bola v bezvedomí. Keď sa prebrala, mala krvavé ruky, vystúpila z auta a kričala. Niekoľko ľudí pri nich zastavilo, povedali jej, aby otočila kľúčom v aute. Pri tom videla ako manžel chrčí. Po príchode sanitky žiadala, aby manžela zobrali prvého. Počas pobytu v nemocnici jej uviedli, že manžel leží v inej časti nemocnice, zatajili jej jeho smrť a až po niekoľkých dňoch jej oznámili, že manžel zomrel. Keďže bola v nemocnici, pre zdravotné komplikácie nemohla ísť ani na pohreb manžela. S manželom boli partneri od XX rokov, ich manželstvo bolo dobré a trvalo XX rokov. Pracovali v rovnakej spoločnosti, spolu cestovali do práce a spolu vykonávali aj aktivity týkajúce sa domácnosti a domu. Pre zlý psychický stav bola nútená navštevovať psychiatra (P. X.), lebo stále videla manžela. Hypotéku, ktorú s manželom čerpali nevládala sama splácať. Päť mesiacov po nehode bola práceneschopná, nastúpila do práce, ale následne bola práceneschopná 3 mesiace a má problémy s chrbticou, ktoré pretrvávajú. V práci sa nevedela sústrediť a robila chyby. Aj zdravotný stav jej nedovoľoval pracovať. Manžel jej chýba po citovej stránke, aj po materiálnej stránke a v praktickom živote, keďže ak sa jej niečo pokazí, musí vyhľadať opravára. Predtým to robil manžel. S manželom mali veľmi dobrý vzťah, partnerský aj kamarátsky. Boli na seba naviazaní, mali plány do budúcnosti. Manžel mal miernu, veselú povahu, bol obľúbený, nemal žiadne zdravotné problémy, bol plný života a elánu. Predstavoval pre ňu oporu a po smrti manžela, nemá sa komu vyžalovať, nemá takého blízkeho človeka. Deti žijú svoj život, vypočujú si ju ale idú svojou životnou cestou. Potvrdila, že má známosť, ale v čase výsluchu nešlo o vážnu známosť a stretli sa len párkrát. Uviedla, že na prvej spoločenskej udalosti sa zúčastnila až rok po smrti manžela, a to na oslave svojho synovca. Zo svojho príjmu nevie pokryť hypotéku.

17. Z výsluchu žalobcu 2 vyplýva, že ani po 3 rokoch od nehody nie je stále zmierený s tým, že otec nie je medzi nimi. Vždy, keď príde domov, čaká že otec tam bude. Je pre neho ťažké ísť aj na cintorín. Otec bol optimista, veselý človek. Stál pri nich a podporoval ich so sestrou. O nehode sa dozvedel od sestry a okamžite odcestoval na Slovensko. Bol to pre neho veľký šok. Oporou mu v ťažkých chvíľach bola rodina z otcovej strany, keďže so sestrou museli vybavovať aj pohreb. Zároveň museli matke pri návšteve nemocnici zatajiť smrť otca. S otcom bol v kontakte cez Skype, vždy mali dobrý vzťah, bol pre neho oporou. Vníma, že atmosféra v rodine po smrti otca nie je ako v minulosti, keď sa spolu pri stretnutiach veľa smiali. Vníma, že pre matku so sestrou je situácia veľmi náročná. Žalobca 2 uviedol, že sa osamostatnil vo veku XX-XX rokov a striedavo žil v C. a na X.. V čase výsluchu žil opätovne v C., keďže atmosféra doma bola pre neho ťaživá. Po smrti otca navštevoval psychiatra asi 3-4 mesiace, spravidla 2x domesiaci. V čase výsluchu uviedol, že lieky užíva v prípade, ak pociťuje napätie alebo stres.

18. Z výsluchu žalobkyne 3 vyplýva, že po tom ako sa dozvedela o nehode bola v šoku, v strese a dezorientovaná. O nehode informovala aj brata. Okrem toho, že mala obavy o život matky a dozvedela sa o smrti otca, musela zabezpečovať aj záležitosti týkajúce sa odťahu vozidla, organizácie pohrebu a obstarania peňažných prostriedkov na pohreb. Spolu s bratom po jeho návrate navštívili matku v nemocnici, avšak smrť otca jej museli z dôvodu zlého zdravotného stavu zatajiť. Z dôvodu vlastného zlého psychického stavu bola dlhodobo práceneschopná, keďže sa nevedela sústrediť na prácu. Preto vyhľadala aj odbornú pomoc, uzavrela sa do seba. Pracovný pomer ukončila cca. 9 mesiacov po autonehode, odvtedy je evidovaná ako nezamestnaná. Otca vnímala ako vzor, mala s ním pekný vzťah, pre jeho optimistickú povahu v ňom mala oporu v ťažkých chvíľach, otec s ňou vedel komunikovať a

viesť ju správnym smerom . Povahovo vnímala otca ako dobrého človeka a manžela. Rodičia mali veľmi pekný vzťah. Impulzom na podanie žaloby bolo to, že situáciu finančne nezvládajú, chýba im otcov plat.

19. Z výsluchu žalovaného 1 vyplýva, že v trestnom konaní bolo z toxikologického posudku zistené, že nebol pod vplyvom drog. Je mu ľúto čo sa stalo, nebohý bol jeho strýko. Psychológ ne navštevoval, pomáha mu manželka. Vo svojej výpovedi ale poukázal na to, že žalobkyne 1 a 3 chodia na oslavy a diskotéky a žalobkyňa 1 má nový vzťah. Tvrdil, že po nehode ho urážali aj s rodinou, až kým sestra žalobkyni 1 nezavolať a nedohovorila jej. V čase nehody cestoval do práce, v čase výpovede na pojednávaní nebol zamestnaný, manželka bola na materskej dovolenke. Po nehode žalobcom neposkytol finančné prostriedky, avšak ponúkol im so svojím otcom - žalovaným 2 - pomoc v domácnosti čo odmietli. V trestnom konaní pred súdom prejavil ľútosť, priamo pred žalobcami ľútosť neprejavil, lebo nemal na to odvahu. Finančne im pomáha rodina manželky, keďže z ich príjmov spláca regres Sociálnej poisťovni vo výške asi 130,-eur mesačne.

20. Z výsluchu žalovaného 2 vyplýva, že jeho syn - žalovaný 1 je na tom zle po psychickej aj finančnej stránke. Žalobkyni 1 ponúkol pomoc aj s pohrebom, ako aj pomoc s opravami v domácnosti. V minulosti žalobkyni 1 pomáhal pri rekonštrukcii domu. Po nehode sa ich vzťah zmenil. Začali sa vyhrážky na synovu rodinu. Nebol ani na pohrebe nebohého, lebo sa im vyhrážali bratia nebohého. Uvedol, že sa vyhrážali aj synovi, že sa mu pomstia. Pracuje ako živnostník, nemá veľa zákaziek. Priemerný mesačný zárobok má cca 800,-€. Z príjmu pomáha aj synovi. Mesačné výdavky má cca. 1.000,-eur. Je ženatý. Žije s mamou, ale tá má vlastnú domácnosť.

21. Žalobkyňa 1 trpela po smrti nebohého diagnózou postraumatická stresová reakcia s obligátnou psychofarmakoterapiou, s tým, že vyšetrenia boli realizované dňa 19.01.2016, 07.03.2016 a 20.09.2017 (lekársky nálezov psychiatrickej ambulancie P.. X.).

22. Žalobca 2 mal diagnostikovanú úzkostne-depresívnu poruchu, vyšetrenie bolo realizované 09.10.2017, s tým, že ako jednu z príčin svojho stavu uviedol aj smrť otca (lekársky nález psychiatra P.. D.).

23. Žalobkyňa 3 sa po smrti nebohého psychicky zrútila, všeobecný lekár jej predpísal lieky. Keďže depresia pretrvávala a liečba bola nepostačujúca, všeobecný lekár odporučil psychiatrické vyšetrenie (lekársky nález P.. X. - F.). Žalobkyni 3 bola diagnostikovaná adaptačná porucha s predpísanou medikamentóznou liečbou (lekársky nález psychiatra P.. D.).

24. Z potvrdení Sociálnej poisťovne o nemocenských dávkach žalobcov vyplýva, že žalobkyňa 1 bola v čase dopravnej nehody zamestnaná v W.. s poberaním nemocenskej dávky v období bezprostredne nasledujúcom po dopravnej nehode od 12/2015 do 04/2016 v sume cca 474,-Eur mesačne, (potvrdenie Sociálnej poisťovne). Žalobkyňa 3 poberala nemocenskú dávku od 18.12.2015 do 31.03.2016 v sume cca 236,7,-Eur mesačne (potvrdenie Sociálnej poisťovne). Žalobca 2 nebol evidovaný v Sociálnej poisťovni v rozhodnom období.

25. V podanej obžalobe podanej prokurátorom Okresnej prokuratúry Trnava ani v rozsudku tunajšieho súdu, sp. zn. 9T/82/2016) zo dňa 15.12.2016 nie je do výrokovkej skutkovej a právnej vety počítané žalobcami v priebehu konania uvádzané spáchanie prečinu usmrtenia z nedbanlivosti spáchaného závažnejším spôsobom konania a prečinu ublíženia na zdraví spáchaného závažnejším spôsobom konania - v oboch skutkoch porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona - pod vplyvom omamných alebo psychotropných látok. Z vyšetrovacieho spisu č. ORP 281/1 - VY- TT- 2016 - Bd vyplýva, že dňa 07.12.2015 o 7,00hod bol žalovanému 1 odobratý materiál - krv a moč na akútne toxikologické vyšetrenie na výzvu Okresného riaditeľstva PZ, ODI v Trnave, pričom z výsledkov toxikologicko-chemickej analýzy krvi vyplýva negatívny skrining omamných, psychotropných látok a liečiv (na č. I. 206). Z prepúšťacej správy Traumatologicko - ortopedickej kliniky Fakultnej nemocnice S. zo dňa 14.12.2015 vyplýva pozitívny nález amfetamínu a metamfetamínu v moči + etanol 0,04g/l. (spis Okresného súdu Trnava sp. zn. 9T/82/2016).

26. Zo zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere č. XXXXXXXX/XXXXXXXXXX vyplýva uzavretie zmluvy o mimoriadnom medziúvere vo výške 44.000,-Eur medzi C. a žalobkyňou 1/ ako dlžníkom a jej nebohým manželom ako spoludlžníkom dňa 14.10.2015. Dňa 19.01.2016 uzavrela žalobkyňa 1/ s veriteľom Dodatok č. 1 k Zmluve o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere

č. XXXXXXXX/XXXXXXXXXX s dojednaným odkladom mesačných splátok na obdobie od 01.01.2016 do 30.06.2016 s tým, že od 01.07.2016 bude mesačná splátka predstavovať 296,16 Eur (zmluva o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere č. XXXXXXXX/XXXXXXXXXX a Dodatok č. 1).

27. Z výpovede svedkýň Q. a W. vyplýva, že žalobkyne 1 a 3 niekoľko mesiacov po smrti nebohého navštevovali spoločenské udalosti a žalobkyňa 1 má nového partnera. Svedkyňa Q. uviedla, že vie o tom, že žalobkyňa 1 má nového partnera a sprostredkovanú vedomosť o tom, že žalobkyne sa 6 mesiacov po smrti nebohého zúčastnili zábavy. Svedkyňa W. uviedla, že žalobkyne boli 6 mesiacov po smrti nebohého na zábave, že žalobkyňa 1 má nového partnera.

28. Z doložených fotografických záberov z facebooku žalobkyne 3 je zrejmé, že žalobkyňa 3 sa zúčastnila spoločenskej udalosti dňa 27.03.2016. Z fotografií tiež vyplýva, že spoločenské udalosti navštevovala opakovane v priebehu roku 2017 a rovnako sa zúčastnila aj oslavy rok po smrti nebohého (fotografie zo sociálnej site žalobkyne 3).

29. Takto zistený skutkový stav vyplýva z vykonaných dôkazov hodnotených jednotlivo a vo vzájomnej súvislosti.(uvedené v zátvorkách pri jednotlivých skutkových zisteniach).

30. Priebeh dopravnej nehody a jej vplyv na poranenia a smrť nebohého vyplývajú z obsahu spisu Okresného súdu Trnava, sp. zn.9T/82/2016 a k nemu pripojeného vyšetrovacieho spisu a jeho zistením a posúdením, ako aj rozhodnutím o vine žalovaného 1 za spáchanie skutku je súd viazaný.

31. Žalobkyňa 1 je manželkou, žalobca 2 žalobkyňa 3 sú deťmi nebohého (nesporná skutočnosť).

32. Z výsluchu žalobkyne 1 vyplýva že ich manželstvo trvalo XX rokov bolo harmonické, boli si vzájomnou oporou, strávili spolu veľa času, spolu pracovali a rovnako veľa času trávili aj pri spoločných aktivitách. Ich spoločný príjem im umožnil čerpať hypotekárny úver. Manžel jej pomáhal, doma všetko opravil, mali plány do budúcnosti. Žalobkyňa 1 sa v dôsledku smrti manžela psychicky zrútila, bola nútená vyhľadať odbornú psychiatrickú pomoc a užívať aj predpísané lieky. Život žalobkyne sa smrťou jej manžela zmenil v základoch, stratila svojho najbližšieho človeka, ktorý bol pre ňu oporou v citovej ako aj materiálnej oblasti. Skutkové závery o vzťahoch žalobkyne 1 a nebohého, ako aj o vplyve jeho smrti na jej ďalší život z ich výpovedí, a v podstate zo strany žalovaných neboli nijako spochybnené.

33. Žalobca 2 a žalobkyňa 3 si vybudovali intenzívny vzťah k svojmu otcovi, ktorý ich vychovával, podporoval, usmerňoval na ich životnej ceste. Ich vzťah bol taktiež priateľský, radi spoločne trávili voľné chvíle. Žalobca 2 tiež musel vyhľadať odbornú pomoc, pričom ako dôvod zlej psychickej situácie uvádzal nielen smrť otca, ale aj ďalšie životné okolnosti. Žalobca 2 po smrti otca zmenil prácu a miesto, kde žil. Žalobkyňa žila v spoločnej domácnosti s nebohým a po jeho smrti sa zrútila, musela vyhľadať odbornú pomoc a užívať lieky. Skutkové závery o vzťahoch žalobcu 2 a žalobkyne 3 a nebohého, ako aj o vplyve jeho smrti na ich ďalší život z ich výpovedí, a v podstate zo strany žalovaných neboli nijako spochybnené.

34. To, že motorové vozidlo bolo v držbe žalovaného 2 a bolo kryté poistením z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou u žalovaného 3, nebolo v konaní vôbec sporné.

35. Spornou bolo tvrdenie žalovaných 1 a 2, že žalobkyne 1 a 3, už niekoľko mesiacov po smrti nebohého porušovali zaužívané tradície typické pre ich etnickú skupinu, čo má podľa ich názoru popierať tvrdený smútok, žiaľ, traumy a psychické problémy žalobkýň. Žalobkyňa 1 poprela, že by sa zúčastnila akejkolvek oslavy, okrem oslavy výročia svojho synovca a to rok po smrti manžela. Tvrdenia žalovaných 1 a 2 mali preukázať svedkovia. Súd vyhodnotil výpovede svedkýň Q. a W. ako nevierohodné. Súd hodnotil ich výpoveď na základe doktríny H., teda na základe kritérií ako spoločenské postavenie, status svedka, kontext zmyslového vnímania, dopad výsledku sporu na záujem svedka, odbornosť a celková nezaujatosť svedka. Obe svedkyne sú v príbuzenskom vzťahu so žalovanými 1 a 2. Svedkyňa Q. je dokonca v priamom príbuzenskom vzťahu so žalovanými 1 a 2 a z titulu toho, že jej manžel je žalovaným 1, má aj záujem na výsledku sporu. Navyše sama uviedla, že žalobkyňu 1 osobne nevidela na zábave 6 mesiacov po smrti nebohého a túto informáciu má od svedkyne W.. Aj svedkyňa W. je v príbuzenskom vzťahu k žalovanému 1, avšak nie v priamom. Pozná ho a navštevujú sa. Jej vierohodnosť je znížená aj z pohľadu toho, že jej výpoveď pôsobila zmätočne, neuviedla základné časové rámce v a celkovom

kontexte z jej výpovede nebolo zrejmé v akom čase videla žalobkyne navštevovať spoločenské udalosti. V celkovom kontexte tak jej výpoveď pôsobila nevierohodne. Súd preto nepovažoval tvrdenia žalovaných 1 a 2 o účasti žalobkyň 1 a 3 na spoločenskej udalosti 6 mesiacov po smrti manžela za preukázané.

36. Súd je toho názoru, že správanie žalobkyne 1 nevybočuje z rámca dobrých mravov, keďže súd môžu posudzovať určité správanie len cez prizmu tohto inštitútu, nie na základe toho, čo určitá skupina považuje alebo nepovažuje za spoločensky správne. Pokiaľ sa žalobkyňa 1 zúčastnila až rok po smrti manžela na prvej spoločenskej udalosti, pričom opak nebol preukázaný a niekoľko rokov po jeho smrti nadviazala novú známosť, čo nepopierala, nepovažuje súd tieto skutočnosti za konanie v rozpore s dobrými mravmi.

37. Súd ale prihliadol na to, že žalobkyňa 3 sa zúčastňovala spoločenských podujatí už krátko po smrti nebohého. Nielenže nepoprela tvrdenia žalovaných 1 a 2, ale aj z predložených fotografií zo sociálnej siete takáto skutočnosť vyplývala. Toto skutkové zistenie je tak v rozpore s jej výpoveďou, v ktorej uviedla, že prvej spoločenskej udalosti sa zúčastnila až po roku. Okrem toho spoločenských udalostí sa zúčastňovala napriek tomu, že bola práceneschopná a sama uvádzala, že bola na tom psychicky zle. Rovnako rozporuplne pôsobili aj jej výpoveď ohľadom návštev psychiatra, keď najskôr uviedla, že naposledy bola na kontrole 1 mesiac pred výsluchom a následne, že bola na poslednom vyšetrení 2-3 mesiace pred výsluchom, pričom uviedla že psychiatra navštívila asi 10 krát, pričom súdu preukázala len jednu návštevu psychiatra a dve návštevy všeobecného lekára v súvislosti so svojim zlým psychickým stavom, a to v krátkom čase po nehode. Nie je teda zrejmé po akú dobu si jej stav vyžadoval odbornú pomoc a po akú dobu bol jej psychický stav tak vážny, že by súd zvažoval priznať jej náhradu nemajetkovej ujmy vo vyššej výške.

38. Žalovaní 1 a 2 tiež uviedli, že sa im za smrť nebohého vyhrážali. Žalobcovia túto skutočnosť popreli a bolo teda na žalovaných 1 a 2, aby preukázali svoje tvrdenie. Keďže žalovaní 1 a 2 neoznačili žiadne dôkazné prostriedky, súd považuje toto tvrdenie za nepreukázané.

39. Súd nemal preukázané ani tvrdenia žalovaného 1 o jeho ťaživých majetkových pomeroch a o tom, že nebol spôsobilý zamestnať sa. Žalobcovia jeho tvrdenia o nespôsobilosti pracovať popreli, pričom žalovaný 1 nepreukázal že by bol práceneschopný, uznaný za invalidného alebo za osobou so zmenenou pracovnou schopnosťou, alebo evidovaný ako uchádzač o zamestnanie.

Právne vec súd posúdil takto:

I. Nárok voči žalovanému 1

40. Podľa § 11 ods. 1 Občianskeho zákonníka má fyzická osoba právo na ochranu osobnosti. Podľa ustálenej judikatúry (porov. rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo 77/2009, 5 Cdo 265/2009, 4 Cdo 168/2009, 2 Cdo 194/2011, 3 Cdo 228/2012, R 1/2015) je súčasťou práva na ochranu osobnosti i právo na súkromie a rodinný život, ktoré v sebe zahŕňujú tiež právo fyzickej osoby na spolužitie s ďalšími osobami, predovšetkým s členmi rodiny. Súčasťou práva na súkromie je právo na rodinný život, právo na jeho rozvíjanie a udržiavanie citových vzťahov s rodinnými príslušníkmi.

41. Podstatou rodinného života je oprávnenie fyzickej osoby utvárať, udržiavať a rozvíjať vzťahy medzi členmi rodiny založené na silných citových väzbách. Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplno napĺňať jeho citové potreby, t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) ujma. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločenstva (vzťahu) s blízkou osobou. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. V zmysle vyššie uvedeného preto niet pochyb o tom, že uplatnený nárok žalobcov 1 a 3 na priznanie primeraného

finančného zadosťučinenia za nemajetkovú ujmu v dôsledku neoprávneného zásahu žalovaného 1 do ich práva na súkromie a rodinný život je v jeho základe dôvodný.

42. Zo zisteného skutkového stavu je zrejmé, že nebohý bol manželom žalobkyne 1, otcom žalobcu 2 a žalobkyne 3. Je nesporné, že medzi nimi existoval rodinný - priamy príbuzenský vzťah, ktorý nebol len formálny, ale aktívny, živý, keďže žili v spoločnej domácnosti alebo boli v pravidelnom kontakte. Taktiež je dokázané, že žalovaný 1, ktorý viedol vozidlo, svojím protiprávnym konaním spôsobil smrť nebohého, za čo bol aj právoplatne odsúdený rozsudkom trestného súdu a jeho nesprávna technika jazdy bola jedinou príčinou dopravnej nehody. Smrťou nebohého došlo k pretrhnutiu rodinných a súkromných vzťahov žalobcov k nebohému. Uvedené protiprávne konanie v priamej príčinnej súvislosti negatívne zasiahlo do práva žalobcov na ochranu súkromia a rodinného života, teda do zásahu do práva na ochranu osobnosti podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“).

43. Podľa § 13 ods. 1 OZ má fyzická osoba právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, odstránili ich následky a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie. Citované ustanovenie neobsahuje taxatívny, ale len demonštratívny výpočet prostriedkov ochrany osobnosti. V prerokúvanej veci neprichádza do úvahy zdržiavacia (negatívna) žaloba ani odstránenie ich následkov, keďže zásah v podobe smrti človeka je nezvratný. Prerušenie rodinných a súkromných vzťahov, ktoré takáto smrť vyvolala je neodstrániteľné. Prichádza preto do úvahy len poskytnutie zadosťučinenia.

44. Zo súvislosti § 13 ods. 1 a 2 OZ možno vyvodiť, že zadosťučinenie by malo byť predovšetkým morálne, keďže zadosťučinenie v peniazoch možno priznať len pri kvalifikovanom zásahu. Podľa názoru súdu však smrť blízkeho príbuzného (manžela a otca žalobcov), ku ktorému v čase jeho smrti existovali intenzívne a živé rodinné väzby, nemožno odčiniť iným spôsobom než poskytnutím finančného zadosťučinenia podľa § 13 ods. 2 OZ. V takom prípade má súd podľa § 13 ods. 3 OZ výšku náhrady určiť s prihliadnutím na závažnosť ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo. Prejavenie ľútosť, hoci sa zdá žalobcom len formálne, možno kvalifikovať za elementárny prejav slušnosti, nie však za kvalifikované vypradenie sa s pôvodcom zásahu.

45. Vychádzajúc z ustanovenia § 13 ods. 3 OZ, určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch súdom neustanovuje zákon žiadne medze. Pre určenie spôsobu a výšky zadosťučinenia možno z § 13 ods. 3 OZ vyvodiť dve kritéria:

- (a) závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy, pričom platí, že čím závažnejšia je čo do svojej intenzity i svojho trvania, tým vyššia by mala byť aj čiastka peňažného zadosťučinenia a
- (b) ďalej veľmi široko chápané okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo.

46. Druhé kritérium (okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo), je stanovené zámerne veľmi všeobecne tým, že by malo byť uplatnené vo vzťahu ako k postihnutej fyzickej osobe, tak k osobe, ktorá neoprávnený zásah spôsobila. Tým je sledovaný cieľ, aby pri určení konkrétnej výšky peňažného zadosťučinenia bolo možné v rámci voľnej úvahy súdu a v súlade s princípom spravodlivosti pružne prihliadnuť na najrôznejšie momenty, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. Maximálna čiastka peňažného zadosťučinenia, ktorú môže súd priznať je ohraničená výškou požadovaného peňažného zadosťučinenia.

47. V slovenskej rozhodovacej praxi súdy opakovane odkazujú na kritériá, ktoré by súd mal pri úvahe o výške náhrady nemajetkovej ujmy zohľadniť, a to tak vo vzťahu k poškodenému, ako aj k zodpovednej osobe. Odporúčania konštantne vychádzajú z nálezu ÚS ČR, sp. zn. I. ÚS 2844/14, ktorý uviedol:

„Okolnosti, ktoré je potrebné preskúmať na strane poškodeného, môžu byť podľa rozvíjajúcej sa doktríny najmä a) intenzita vzťahu žalobcu so zomrelým, b) vek zomrelého a pozostalých, c) otázka hmotnej závislosti pozostalého na usmrtenej osobe, d) prípadné poskytnutie inej satisfakcia. Pre výšku náhrady je kvalita vzájomného vzťahu kľúčová. Psychická bolesť zo straty veľmi blízkeho človeka je často vnímaná ako neznesiteľná, fyzická, obmedzujúce ostatné aktivity pozostalého, mnohokrát prerastajúce až do duševného ochorenia. Pri zohľadnení veku zosnulého sa odlišuje, nakoľko je prežívaná strata novorodenca jeho rodičmi, strata rodiča jeho deťmi alebo strata osoby dôchodkového veku jeho vnúčatami.. Strata osoby, na ktorej je pozostalý existenčne závislý, sa negatívne prejaví aj vo sfére osobnostného prežívania. Iná forma satisfakcie ako peňažná (napr. ospravedlnenie zodpovednej osoby)

síce nemôže byť sama o sebe postačujúca, jej poskytnutie a následné posúdenie jej významu však môže zasiahnuť do zníženia peňažného zadostučinenia.

Okolnosti na strane osoby zodpovednej (pôvodca zásahu), sú a) postoj žalovaného (ľútosť, náhrada škody, ospravedlnenie, b) vplyv udalosti do duševnej sféry pôvodcu - fyzickej osoby, c) jeho majetkové pomery a d) miera zavinenia, ev. miera spoluzavinenia usmrtenej osoby. Je úplne zreteľné, že postoj tejto osoby môže podstatným spôsobom ovplyvniť vnímanie ujmy pozostalými; ústretové správanie, ospravedlnenie či prejavená ľútosť škodcu môže zmierniť dopady nemajetkovej ujmy, naopak jeho ľahostajnosť, arogancia či vyjadrená bezcitnosť ju môže ešte prehĺbiť. Je nutné prihliadať aj na jeho majetkové pomery tak, aby bola daná možnosť reálneho uspokojenia priznaných nárokov“. Súd preto ďalej posúdi všetky uvedené kritériá v kontexte zisteného skutkového stavu.

48. Súd sa najskôr zaoberal okolnosťami na strane žalobcov.

48.1 Žalobkyňa 1 bola v čase smrti nebohého jeho manželkou a v manželskom zväzku žili XX rokov. Zo zisteného skutkového stavu je zrejmé, že obaja spolu žili riadnym a harmonickým manželským životom, spoločne sa starali o domácnosť, vychovali dve už plnoleté deti. Zo zisteného skutkového stavu taktiež nevyplynuli také okolnosti, z ktorých by bolo možné usudzovať na skorú prirodzenú smrť nebohého alebo rozpad manželstva so žalobkyňou, v dôsledku čoho bolo možné očakávať, že žalobkyňa bude s manželom žiť vo vytvorenom vzťahu naďalej. Smrť manžela znamenala pre žalobkyňu 1 náhle pretrhnutie intenzívnych väzieb na najbližšiu osobu, s ktorou prežila podstatnú časť svojho života a ku ktorej mala vybudovaný silný a blízky vzťah. Následky tohto zásahu sa prejavili nielen v bežnom pocity zármutku nad stratou príbuzného, ale aj v psychických problémoch, ktoré musela kompenzovať opakovanými návštevami psychiatra a medikamentóznou liečbou. Navyše, manželia boli už v strednom veku, kedy v prípade ak ide o harmonický partnerský zväzok, manželia sú si po zvyšok života vzájomnou oporou, keďže v tom čase sú deti už dospelé, opúšťajú rodičovskú domácnosť. Manželia sa tak môžu venovať aj aktivitám, na ktoré počas výchovy nemali priestor a môžu plánovať budúce aktivity a spoločný čas v starobe. Okrem toho, obaja boli zamestnaní, mali pravidelný príjem, čo im umožnilo zachovať si stabilitu aj po materiálnej stránke a zo svojich spoločných príjmov splácať úver. V živote žalobkyne 1 tak náhla smrť manžela znamenala nielen stratu životného partnera, ale aj zmarenie nádejí a životných očakávaní do budúcnosti, neistotu po emocionálnej, ako aj po materiálnej stránke.

48.2 Vzťah medzi manželmi je pritom svojou povahou najbližší príbuzenským vzťahom, z ktorého vyplývajú najosobnejšie vzájomné povinnosti (žiť spolu, byť si verný, spoločne sa starať, § 18 Zák. o rodine), z čoho je zrejmé, že aj právny poriadok považuje vzťahy medzi manželmi za mimoriadne dôležité a hodné ochrany, takže zásah do nich je potrebné hodnotiť osobitne prísne.

48.3 V konaní nebolo preukázané, že by sa žalobkyňa 1 po smrti manžela správala v rozpore s dobrými mrvmi. Tvrdenia žalovaného 1 o tom, že má nového partnera alebo, že sa zúčastňuje osláv a zábav sa nepreukázali v takom zmysle, že žalobkyňa 1 by v čase po smrti manžela žila spôsobom, ktorý by bol v rozpore s jej tvrdením o depresii, smútku a prežívaní traumy. Žalobkyňa poprela tvrdenia žalovaných o tom, že by sa zúčastnila spoločenských udalostí skôr ako jeden rok po smrti manžela. Keďže žalovaných 1 a 2 zaťažovalo dôkazné bremeno, svoje tvrdenia nepreukázali. V ľudskom živote je prirodzené, že prejavy smútku sú najintenzívnejšie v čase po smrti blízkej osoby, plynutím času dochádza k postupnému uzdravovaniu, zmierovaniu sa s nemenným stavom. U každého je doba uzdravovania individuálna. Žalobkyňa 1 navyše vyhľadala odbornú pomoc, aby bola schopná stabilizovať svoj psychický stav a mala možnosť sa vrátiť do práce. Je tiež prirodzené, že s odstupom času sa jednotlivec venuje tým aktivitám, ktoré mu aspoň čiastočne kompenzujú a pomáhajú zmierniť smútok, napätie a prinášajú nový impulz do života. Nebolo by prirodzené, aby sa človek, napriek prežitej strate, úplne izoloval, stránil ľudí a akýchkoľvek aktivít, hoci by to aj najbližšie okolie odcudzovalo. Tvrdenia žalovaného 1 nie sú preto dôvodom na to, aby súd neprihliadal na zármutok a ťažké psychické prežívanie žalobkyne 1 po smrti manžela, navyše za situácie, ak z lekárskeho vyšetrení vyplývali jej depresívne a postraumatické stavy.

48.4 V čase smrti nebohého bol žalobca 2 už v dospelom veku, bol zamestnaný. Žalobca 2 bol navyše osamostatnený, mal vytvorený partnerský vzťah a od svojich XX-XX rokov nežil v domácnosti s otcom. S otcom bol ale v pravidelnom kontakte, navštevoval ho a ich stretnutia sa niesli v priateľskom a uvoľnenom duchu. Otec bol pre neho oporou. Po smrti otca sa rozhodol opustiť svoje zázemie a na čas byť oporou svojej matke a pokúsil sa pracovne uplatniť na Slovensku. V kontexte prežitých udalostí a nových životných okolností sa u neho dostavili úzkostné a depresívne stavy.

48.5 Žalobkyňa 3 bola v čase smrti otca už zamestnaná, žila s ním v jednej domácnosti a nemala vlastnú rodinu. Otec bol pre ňu blízkou osobou, navyše uviedla, že mala v ňom oporu, mohla sa mu zdôveriť, dokázal s ňou komunikovať a usmerňovať ju v živote. Pre žalobkyňu 3, aj keď už bola plnoletá, tak otec predstavoval ešte významnú životnú istotu, hoci žila svojím životom ale jej kontakt s otcom bol stále intenzívny. Okrem toho, aj ona musela vyhľadať opakovane odbornú psychiatrickú pomoc a užívať lieky na ustálenie svojho stavu.

48.6 Podľa názoru súdu zo všeobecných skúseností ľudského života, ale aj z niektorých noriem právneho poriadku (napr. prednosti manželského výživného pred výživným pre rodičov) možno dospieť k poznaniu, že vzťah dospelých detí k rodičom nie je natoľko intenzívny ako vzťah rodičov k deťom alebo vzájomný vzťah manželov vo fungujúcom harmonickom manželstve alebo maloletých detí k rodičom. Tento poznatok je dôsledkom ľudskej prirodzenosti, kedy sa deti postupne odpútavajú od rodičov a zakladajú nové životné spoločenstvá, ktoré sa stávajú centrom ich záujmu. Tým postupne slabne intenzita rodinných a súkromných vzťahov detí k rodičom, pretože ťažisko ich súkromného a rodinného života sa v prvom rade presúva do ich novej rodiny a intenzívnejšie vzťahy sa budujú s manželom (životným partnerom). Neznamená to, že by dospelé deti prestali mať vzťah k svojim rodičom úplne, ale intenzita tohto vzťahu klesá v porovnaní so vzťahom, ktorý si k sebe vytvárajú manželia alebo partneri alebo ktorý majú rodičia k svojim deťom alebo ktorý majú maloleté deti k rodičom.

48.7 Uvedené skutkové okolnosti podľa názoru súdu jednoznačne preukazujú, že v čase smrti nebohého bol vzťah žalobkyne 3 voči otcovi intenzívny, nakoľko boli v pravidelnom osobnom kontakte, žili v jednej domácnosti, pre žalobkyňu 3 bol aj naďalej oporou v jej živote, keďže nemala ešte vlastnú rodinu alebo partnerský vzťah, jeho smrť jej spôsobila psychické problémy. Na rozdiel od nej, žalobca 2 bol vo všetkých životných aspektoch samostatný, s otcom bol skôr vo vzdialenom kontakte, stretnutia neboli pravidelné ale ich vzťah bol harmonický. Samotné okolnosti by tak odôvodňovali, aby ujma žalobkyne 3 bola kompenzovaná o niečo vyššou sumou v porovnaní s ujmom žalobcu 2, vzhľadom na vyššiu mieru citovej závislosti od otca. Súd však priznal aj žalobkyni 3 rovnakú sumu náhrady nemajetkovej ujmy ako žalobcovi 2, a to práve z dôvodu, že žalobkyňa 3 po smrti otca s krátkym časovým odstupom opakovane navštevovala spoločenské udalosti a zúčastňovala sa takých aktivít, ktoré svojou povahou nekorešpondovali s jej tvrdým smútkom a traumou. Súd tým nespochybňuje autentický smútok žalobkyne 3, ani nezmenšuje bolesť, ktorú pociťovala po smrti otca, konštatuje len to, že súd neprihliadal v celom rozsahu na to, že so smrťou otca sa musela dlhšiu dobu vypoariadať s mimoriadnym stupňom emočného prežívania alebo vzniku psychických/traumatických problémov, ktoré by jej bránili v bežnom spôsobe osobného života a odôvodňovali vyššiu mieru kompenzácie ujmy. Len pre úplnosť súd uvádza, že aj v prípade ak by nebolo preukázané, že sa niekoľko mesiacov po smrti otca zúčastňovala spoločenských podujatí, súd by žalobkyni 3 priznal sumu len o niečo vyššiu v porovnaní so sumou náhrady priznanej žalobcovi 2. Znamená, že účasť žalobkyne 3 na spoločenských udalostiach zastávala pri úvahe súdu len minimálny váhu.

49. Súd sa ďalej zaoberal okolnosťami na strane žalovaného 1.

49.1 Žalovaný 1 uviedol, že nebol v čase dopravnej nehody zamestnaný, ale z jeho výpovede vyplynulo, že cestou, počas ktorej došlo k dopravnej nehode, išiel pomáhať na stavbu, doslova uviedol, že išiel do práce. Žalovaný 1 riadne nepreukázal súdu z akých dôvodov nepracuje alebo nemá pravidelný príjem z pracovnej alebo podnikateľskej činnosti. Tvrdil, že jeho jediný príjem je príjem manželky, pričom finančne ich podporujú aj rodičia manželky. Po zrušení prvého rozhodnutia súdu prvej inštancie neoznámil žiadne nové skutočnosti, na základe ktorých by súd mohol posúdiť jeho majetkové pomery. Na druhej strane, žalobcovia predložili v odvolacom konaní súdu dôkazy o tom, že žalovaný 1 po dopravnej nehode organizoval rodinné oslavy s veľkým počtom osôb, čo si nepochybne vyžadovalo zvýšené náklady, ktoré by nebolo možné financovať len z rodičovského príspevku manželky, ako jediného príjmu žalovaného 1.

49.2 Súd sa preto neuspokojil s tvrdením žalovaného 1 o tom, že je fakticky nemajetný, keďže žiadne relevantné tvrdenia neuviedol a svoje majetkové pomery riadne nepreukázal. Žalovaný 1 je muž v produktívnom veku, žije v regióne s veľmi nízkou mierou nezamestnanosti a veľmi širokou škálou pracovných príležitostí, ktoré by mu mali umožňovať dosahovať primeraný príjem. V čase dopravnej nehody mal žalovaný 1 vek XX rokov. Neuviedol žiadne prekážky, na základe ktorých by bol znevýhodnený na trhu práce (napr. zdravotné, sociálne alebo regionálne znevýhodnenia).

Nepreukázal súdu ani to, že prípadné zdravotné následky dopravnej nehody by mu neumožňovali riadne pracovať a dosahovať príjem. Súd preto vychádzal z jeho objektívnych možností obstarania si príjmu a neidentifikoval žiadne okolnosti mimoriadneho charakteru, ktoré by odôvodňovali mimoriadne zníženie výšky náhrady z titulu jeho majetkových pomerov. Súd mal na základe všeobecného poznania za to, že vzhľadom na vek žalovaného 1 sú jeho objektívne príjmové možnosti na úrovni blízkej sa hranici priemernej mzdy v národnom hospodárstve, alebo veľmi blízko tejto hranice.

49.3 Žalovaný 1 uviedol, že v trestnom konaní prejavil ľútosť. Žalobcom sa osobne alebo písomne priamo neospravedlnil. Súd preto nemohol prihliadnuť na jeho prípadnú úprimnú ľútosť, ktorú by zmierňovala ujmu žalobcov.

49.4 Súd zohľadnil zavinenie žalovaného 1 na vzniku dopravnej nehody, ktorú spáchal z nebanlivosti. Príčinou bolo to, že žalovaný 1 sa plne nevenoval vedeniu motorového vozidla, ako to vyplýva zo skutkovej vety rozhodnutia súdu v trestnom konaní. Žalovaný 1 tak porušil základné povinnosti vodiča, keď nevenoval dostatočnú pozornosť vedeniu vozidla (§ 4 ods. 1 písm. c), § 9 ods. 1 z. č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávky). Kombinácia týchto faktorov bola, podľa rozhodnutia súdu v trestnom konaní, jedinou príčinou vzniku nehody. Súd nezistil žiaden podiel nebohého na svojej smrti.

50. Povaha náhrady nemajetkovej ujmy vylučuje možnosť akokoľvek exaktnej kvantifikácie. V týchto prípadoch sa totiž peniazmi odškodňuje niečo, čo samo osebe žiadnu majetkovú hodnotu nemá (osobnosť človeka), a preto je akákoľvek presnejšia kvantifikácia uplatňovaných súm nemožná. Práve preto však súd pristúpil k priznaniu nárokov obozretne a triezvo a zohľadnil aj priemerné majetkové a príjmové pomery v Slovenskej republike.

51. Súd zvažoval aj to, aby priznaná náhrada nemala na žalovaného 1 prípadný doživotný finančný následok a bol spôsobilý túto sumu nahraďiť. Nemožno konštatovať ani to, že by priznaná náhrada vzhľadom na jej výšku bola prostriedkom bezdôvodného obohatenia žalobcov. Naopak, len náhrada, ktorá je primeraná aj v zmysle zásad slušnosti a spravodlivosti, je podľa názoru súdu spôsobilá naplniť reštitučnú podstatu kompenzácie. Inak povedané, podhodnotená výška náhrady, nepredstavuje pre pozostalé osoby žiadnu formu morálnej satisfakcie, práve naopak, mohla by byť príčinou ich sekundárnej viktimizácie a pocitov ďalšej nespravodlivosti spôsobenej zo strany súdu.

52. Skutočnosť, že žalovaný 1 bol v trestnom konaní uznaný za vinného a podmiennečne odsúdený, nebola spôsobilá ovplyvniť výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy (odsúdenie neplní žiadnu z funkcií civilnoprávnej sankcie za neoprávnený zásah do ochrany osobnosti fyzických osôb). Súd nepovažuje odsúdenie žalovaného 1 v trestnom konaní za dostatočnú formu satisfakcie, ktorá by bola spôsobilá odčiniť spôsobený zásah. Navyše žalovaný 1 bol síce uznaný vinným, ale bol mu uložený podmiennečný trest odňatia slobody, čo spravidla osoby pozostalé po obetiach trestného činu nepovažujú za dostatočnú morálnu satisfakciu.

53. Pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch súd vychádzal aj z kazuistiky, teda zo súm priznaných náhrad v iných obdobných prípadoch. Postupoval tak v intenciách nálezu českého ústavného súdu I. ÚS 2844/14, ako aj záväzného právneho názoru odvolacieho súdu, ktoré poukázali na princíp proporcionality, ktorý by všeobecné súdy mali aplikovať tým spôsobom, že „porovnajú sumy priznávanej náhrady, s náhradou priznanou v iných prípadoch, a to nielen v obdobných, ale aj v ďalších, v ktorých sa išlo o zásah do iných osobnostných práv, a to najmä do práva na ľudskú dôstojnosť. Inými slovami spôsobom, ako možno dosiahnuť relatívne spravodlivého vyčíslenie výšky reálnej náhrady, je zohľadnenie súm priznaných v iných porovnateľných konaniach“.

Súd preto ďalej poukáže na právoplatné rozhodnutia o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch, teda v prípadoch, ak: (i) k zásahu do osobnostných práv došlo z dôvodu dopravnej nehody spôsobenej z nebanlivosti, (ii) pozostalé osoby, boli manžel/manželka resp. plnoletí potomkovia poškodenej osoby.

(a) Najvyšší súd SR, rozhodnutím sp. zn. 3Cdo/228/2012, zamietol dovolanie voči odvolaciemu rozhodnutiu, ktorým bol potvrdený prvoinštančný rozsudok o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy pre manžela vo výške 23.000 eur.

(b) Krajský súd v Trnave, v konaní 23Co/95/2016 priznal náhradu nemajetkovej ujmy pre manželku vo výške 18.000 eur. Dovolanie proti odvolaciemu rozhodnutiu NS SR odmietol (3 Cdo/57/2018).

- (c) Krajský súd v Žiline, v konaní sp. zn. 8Co/264/2013, potvrdil prvoinštančný rozsudok, ktorým priznal náhradu nemajetkovej ujmy pre manželku vo výške 20.000 eur a pre dieťa vo výške 23.000 eur.
- (d) Krajský súd v Banskej Bystrici, v konaní sp. zn. 12Co/465/2014, potvrdil prvoinštančný rozsudok, ktorým priznal náhradu nemajetkovej ujmy pre manželku vo výške 33.500 eur a pre maloleté dieťa vo výške 33.500 eur.
- (e) Krajský súd v Trnave, v konaní 9Co/423/2012 priznal náhradu nemajetkovej ujmy pre manželku vo výške 20.000 eur.
- (f) Krajský súd v Trnave, v konaní 23Co/337/2016, potvrdil prvoinštančný rozsudok, ktorým súd priznal náhradu nemajetkovej ujmy pre manželku vo výške 10.000 eur a pre dieťa vo výške 7.500 eur .
- (g) Krajský súd v Bratislave, v konaní sp. zn. 9Co/341/2015, potvrdil prvoinštančný rozsudok, ktorým priznal náhradu nemajetkovej ujmy pre manželku vo výške 15.000 eur a pre plnoleté dieťa vo výške 7.500 eur. Dovolanie proti odvolaciemu rozhodnutie NS SR odmietol (6Cdo/164/2018)
- (h) Krajský súd v Žiline, v konaní sp. zn. 7Co/61/2018, potvrdil prvoinštančný rozsudok, ktorým priznal náhradu nemajetkovej ujmy pre manželku vo výške 12.500 eur a pre plnoleté dieťa vo výške 7.000 eur. Dovolanie proti odvolaciemu rozhodnutie NS SR odmietol (7 Cdo/228/2018).
- (i) Krajský súd v Žiline, v konaní sp. zn. 8Co/264/2013, potvrdil prvoinštančný rozsudok, ktorým priznal náhradu nemajetkovej ujmy pre manželku vo výške 20.000 eur.
- (j) Krajský súd v Žiline, v konaní sp. zn. 9Co/265/2013, potvrdil prvoinštančný rozsudok, ktorým priznal náhradu nemajetkovej ujmy pre manželku vo výške 17.000 eur a pre maloleté dieťa vo výške 13.000 eur a druhé maloleté dieťa vo výške 10.000 eur.
- (k) Krajský súd v Prešove, v konaní sp. zn. 17Co/212/2015, potvrdil prvoinštančný rozsudok, ktorým priznal náhradu nemajetkovej ujmy pre manželku vo výške 20.000 eur a pre maloleté dieťa vo výške 10.000 eur.
- (l) Krajský súd v Nitre, v konaní sp. zn. 5Co/182/2013, potvrdil prvoinštančný rozsudok, ktorým priznal náhradu nemajetkovej ujmy pre plnoleté dieťa vo výške 10.000 eur. Dovolanie proti odvolaciemu rozhodnutie NS SR odmietol (8 Cdo/82/2016).
- (m) Krajský súd v Nitre, v konaní sp. zn. 9Co/267/2016, potvrdil prvoinštančný rozsudok, ktorým priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5.000 eur. Dovolanie proti odvolaciemu rozhodnutie NS SR odmietol (2 Cdo/131/2018).
- (n) Krajský súd v Prešove, v konaní sp. zn. 7Co/121/2016, zmenil prvoinštančný rozsudok a priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 6.000 eur. Dovolanie proti odvolaciemu rozhodnutie NS SR odmietol (2 Cdo/131/2018). Nárok si uplatňovalo plnoleté dieťa (31 rokov), ktoré žilo v spoločnej domácnosti s poškodeným.
- (o) Krajský súd v Trnave, v konaní sp. zn. 10Co/566/2015, potvrdil prvoinštančný rozsudok, ktorým priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 8.000 eur. Nárok si uplatňovalo plnoleté dieťa, ktoré žilo v spoločnej domácnosti s poškodeným. Rovnaký nárok súd priznal aj maloletým deťom.
- (p) Krajský súd v Nitre, v konaní sp. zn. 8Co/470/2014, potvrdil prvoinštančný rozsudok, ktorým priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 eur pre plnoleté dieťa.
- (q) Krajský súd v Žiline, v konaní sp. zn. 5Co/315/2012, potvrdil prvoinštančný rozsudok, ktorým priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 eur, pre plnoleté dieťa žijúce v spoločnej domácnosti.
- (r) Krajský súd v Bratislave, v konaní sp. zn. 10Co/32/2019, rozhodol o náhrade nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 eur, pre plnoleté dieťa s vlastnou rodinou.
- (s) Krajský súd v Bratislave, v konaní sp. zn. 6Co/202/2019, rozhodol o náhrade nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 eur a 12.000 eur, pre plnoleté deti s vlastnou rodinou.
- (t) Krajský súd v Nitre, v konaní sp. zn. 12Co/182/2019, rozhodol o náhrade nemajetkovej ujmy vo výške 13.000 eur, pre plnoleté dieťa s vlastnou rodinou.

54. Žalobcovia poukazovali na viaceré rozhodnutia súdov, ktoré priznali vyššie sumy náhrady nemajetkovej ujmy. Napr. 45.000- 70.000 eur pre manželku, 30.000 eur pre dieťa. V prvomrade ide o ojedinelé prípady, ktoré vybočujú z rámca súm priznávaných v prevažujúcej súdnej praxi. Súd uvádza, že náhrada nemajetkovej ujmy vo výške niekoľko desiatok tisíc eur nemá v slovenskom právnom poriadku oporu. Samotná povaha náhrady nemajetkovej ujmy pritom vylučuje možnosť akejkoľvek spoľahlivej kvantifikácie. V týchto prípadoch sa totiž peniazmi odškodňuje osobnosť človeka. Súd musí pristupovať k oceneniu nemajetkovej ujmy triezvo a obozretne, tak aby priznávané sumy zodpovedali príjmovým pomerom v SR. Sumy vo výške niekoľko desiatok tisíc sú nereálne vo vzťahu k priemerným majetkovým a príjmovým pomerom v Slovenskej republike a sú reálne nesplateľné. Takéto sumy nemožno v žiadnom prípade považovať za primerané finančné zadostučinenie za akýkoľvek zásah do práv na ochranu osobnosti, keďže takéto sumy sú skôr už trestom pre pôvodcu zásahu než náhrada

pre dotknuté osoby. Takéto trestné sumy nie sú príznačné pre náš právny poriadok a dokonca ani pre európsku právnu kultúru. V tomto smere je možné ako príklad poukázať na rozhodnutie ESLP vo veci Kontrová proti Slovenskej republike (rozsudok z 31. mája 2007), v ktorom súd priznal sťažovateľke náhradu nemajetkovej ujmy v celkovej výške 25.000 eur, ktorá jej vznikla v súvislosti s usmrtením detí jej manželom, keď štát nevyužil svoje účinné nástroje na to, aby takému skutku zabránil. V danom prípade išlo o inštitucionálne zlyhanie štátu, avšak následkom bola násilná smrť dvoch detí sťažovateľky.

55. Súd v tomto smere podporne prihliadal aj na kvantifikáciu iných foriem odškodnenia. Z hľadiska právnej istoty a hodnotovej jednoty právneho poriadku súd zastáva názor, že je podporne vhodné prihliadať napríklad aj na sumy jednorazového odškodnenia podľa zákona č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi (účinný v čase dopravnej nehody), v zmysle ktorého sa vyplatí odškodnenie vo výške 50 násobku minimálnej mzdy, ak bola trestným činom spôsobená smrť. V roku 2012 bola určená minimálna mzda vo výške 380 eur. Znamená to, že suma odškodnenia pre pozostalých obete trestnej činnosti bola v roku 2015 poskytovaná vo výške 19.000 eur.

56. Súd následne komplexne zhodnotil všetky vyššie uvedené kritériá. Na základe všetkých vyššie uvedených zohľadňovaných kritérií, a to:

(a) vzťah žalobcov k nebohému, prejavy prežívania jeho smrti, závislosť jednotlivých žalobcov od nebohého, vek detí v čase nehody;

(b) ako aj nedbanlivostné zavinenie žalovaného 1 a objektívne príjmové možnosti žalovaného 1;

(c) s prihliadnutím na výšku náhrady nemajetkovej ujmy priznávanej v iných obdobných prípadoch; súd považuje za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20.000 eur pre žalobkyňu 1 ako manželku a sumu 10.000 eur, tak v prípade žalobcu 2, ako aj žalobkyne 3 (výroky I až III.). Súd sa preto nestotožnil s výškou náhrady, ktorú si žalobcovia uplatnili a túto výšku nepovažuje za primeranú, preto v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (výrok IV).

II. Nárok voči žalovanému 2

57. Nárok voči žalovanému 2 zakladajú žalobcovia na tom, že bol prevádzkovateľ osobného motorového vozidla, ktorým bola zapríčinená dopravná nehoda a v čase nehody mal uzatvorené povinné zmluvné poistenie so žalovaným 3.

58. Podľa § 427 ods. 1 z. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky a podľa ods. 2 rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla.

59. Status prevádzkovateľa dopravného prostriedku (iného prevádzkovateľa) vyplýva z ustanovenia § 427 ods. 2 OZ. Ide o taký subjekt, t. j. fyzickú alebo právnickú osobu, ktorá prevádzkuje daným ustanovením špecifikovaný druh dopravného prostriedku, avšak nie je vo vzťahu k tejto činnosti dopravcom, t. j. nevykonáva ju ako svoju podstatnú činnosť orientovanú na napĺňanie primárne cudzích dopravných alebo prepravných potrieb. Vzhľadom na charakter činnosti, ktorá nezahŕňa poskytovanie dopravných služieb iným subjektom, je zodpovednosť podľa § 427 ods. 2 obmedzená iba na vznik škody spôsobenej povahou prevádzky motorového vozidla, motorového plavidla a motorového aj nemotorového lietadla. Žalovaný 2 tak nepochybne spĺňa status iného prevádzkovateľa dopravného prostriedku - motorového vozidla, a preto je daná aj jeho zodpovednosť za vzniknutú škodu.

60. Zodpovednosť žalovaného 2 ako prevádzkovateľa podľa § 427 ostáva zachovaná aj v prípade, ak nebol vodičom dopravného prostriedku, prevádzkou ktorého bola spôsobená škoda, a reálne sa teda na vzniku škody nepodieľal. Zodpovednosť prevádzkovateľa, ktorá je aj v tomto prípade daná na základe samotnej existencie kvalifikovanej škodovej udalosti majúcej svoj pôvod v prevádzke, však nevyučuje zodpovednosť vodiča dopravného prostriedku, ktorý spôsobil škodu pri tejto škodovej udalosti zavineným porušením právnej povinnosti.

61. Pokiaľ ide o vzťah prevádzkovateľa a vodiča ako odlišných subjektov, ustanovenie § 427 a nasl. upravujúce osobitnú zodpovednosť nie je vo vzťahu k všeobecnej zodpovednosti podľa § 420 ustanovením špeciálnym, ale obe skutkové podstaty stoja vedľa seba. Poškodený tak môže uplatňovať právo na náhradu škody voči prevádzkovateľovi dopravného prostriedku podľa § 427 na základe

objektívneho princípu rovnako ako voči vodičovi dopravného prostriedku podľa § 420 na základe zodpovednosti založenej na prezumovanom zavinení (Najvyšší súd ČR, sp. zn. 32Cdo 2837/2006).

62. Súd sa s nárokom žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy a ustálením jej výšky vysporiadal v predchádzajúcich bodoch a na túto argumentáciu primerane odkazuje aj v súvislosti s nárokom uplatneným voči žalovanému 2. Súd sa vo vzťahu k žalovanému 2 osobitne nezaoberal okolnosťami na jeho strane, nakoľko žalovaný 2 bol len prevádzkovateľom motorového vozidla zodpovedným z titulu svojho právneho postavenia ako prevádzkovateľa motorového vozidla, bez toho aby vznik nehody akokoľvek zaviniel, Súd nepovažoval za účelné, aby okolnosti na strane žalovaného 2 boli relevantné pri určovaní výšky náhrady, keďže tieto nemali vplyv na vnímanie ujmy na strane žalobcov.

III. Nárok voči žalovanému 3

63. Nárok voči žalovanému 3 zakladajú žalobcovia na tom, že ako poisťovateľ je povinný uhradiť za svojho poisteného škodu spôsobenú premávkou motorového vozidla.

64. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v znení účinnom k 30.10.2012 sa poistenie zodpovednosti vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťovnej zmluve. Podľa § 4 ods. 2 písm. a) cit. zákona má poistený z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému nároky na náhradu (okrem iného) nákladov pri usmrtení, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti (ods. 4). Podľa § 15 ods. 1 cit. zákona potom poškodený môže svoj nárok uplatniť priamo voči poisťovateľovi. Z citovaných ustanovení tak vyplýva, že predpokladom priameho nároku poškodeného voči poisťovateľovi je jednak vznik nároku, ktorý je vôbec krytý poistením zodpovednosti (spomedzi nárokov určených v § 4 ods. 2 cit. zákona), jednak existencia poistenia zodpovednosti prevádzkovateľa vozidla za takúto škodu. Trvanie poistenia žalovaného 2 u žalovaného 3 v čase nehody v konaní nebolo sporné. Preto súd skúmal, či je splnená podmienka existencie krytého nároku. Žalovaný 3 v prvej fáze konania argumentoval tým, že nie je pasívne vecne legitimovaný. Tvrdil, že ide o odlišný nárok než nárok na náhradu škody, preto tento nárok nie je krytý uzavretým povinným zmluvným poistením. Súd prvej inštancie sa v prvom rozhodnutí s touto otázkou podrobne vysporiadal a dospel k záveru, že z povinného zmluvného poistenia sa plní aj náhrada nemajetkovej ujmy. Odvolací súd potvrdil správny záver prvoinštančného súdu o tejto otázke. Žalovaný 3 následne od tejto svojej obrany ustúpil, teda otázka pasívnej vecnej legitimácie žalovaného 3 nie je sporná.

65. Následne svojou procesnou obranou argumentačne podporoval žalovaných 1 a 2 v tom, že výška uplatneného nároku je neprimeraná. Súd sa s nárokom žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy a ustálením jej výšky vysporiadal v predchádzajúcich bodoch a na túto argumentáciu primerane odkazuje aj v súvislosti s nárokom uplatneným voči žalovanému 3

IV. K povahe záväzku žalovaných

66. Podľa § 511 ods. 1 OZ možno spoločné a nerozdielne zaplatenie od viacerých dlžníkov žiadať len vtedy, ak to ustanovuje zákon, rozhodnutie alebo dohoda. Dohoda ani rozhodnutie v prerokúvanej veci nie sú základom nároku žalobcov voči žalovaným. Zo zákona (§ 15 zákona č. 381/2001 Z. z., ale ani z iného predpisu) povinnosť poisťovateľa plniť spoločne a nerozdielne so škodcom, resp. pôvodcom zásahu nevyplýva, hoci poškodený je oprávnený si uplatňovať svoj nárok priamo proti poisťovateľovi.

67. V prerokúvanej veci solidarita žalovaných z právneho predpisu nevyplýva. Ako možno dovodiť z judikatúry, ktorý riešila povahu záväzku veriteľa a dlžníka (porov. R 2/1968, R 2/1975) a ktorá je vo svojej podstate použiteľná aj pre riešenie vzťahu poisťovateľa a škodcu, po obsahovej stránke nie je vzťah záväzku poisťovateľa a škodcu v ničom odlišný od solidarity - veriteľ sa môže (ak sú splnené zákonné podmienky) domáhať splnenia záväzku voči ktorémukoľvek z nich (alebo obom) a splnením niektorého z nich zanikne aj záväzok voči druhému povinnému. Preto (analogicky k už citovanému judikátu R 2/1975) súd uložil žalovaným zaplatiť sumy priznaného zadostučinenia v peniazoch tak, že plnením jedného zanikne v rozsahu plnenia povinnosť ostatných žalovaných.

V. Trovy konania

68. Podľa § 255 ods 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Úspech vo veci súd vždy skúma, čo do právneho základu veci a čo do výšky priznaného nároku. Súdu je známa rozhodovacia prax všeobecných súdov, že zásada úspechu vo veci sa uplatňuje aj na konania, v ktorých výška plnenia závisela od úvahy súdu alebo znaleckého posudku. V týchto prípadoch súdy nepovažujú za procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. V takom prípade mu priznávajú 100% náhradu trov konania, s tým že pri rozhodovaní o výške trov sa vychádza z výšky priznaného nároku. Podľa názoru všeobecných súdov nemožno žalobcu úspešného čo do základu zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Zastáva sa názor, že by nebolo spravodlivé a v súlade so satisfakčnou funkciou nemajetkovej ujmy požadovať od žalobcu, aby svoju ujmu podceňoval iba preto, aby potom nemusel hradiť trovy konania. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania v takomto prípade treba rozlišovať, čo je základné a čo je sprevádzajúce (pozri nález Ústavného súdu ČR III. ÚS 170/99). Za základné sa považuje to, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté. Výška nemajetkovej ujmy je potom druhotná a nadväzujúca.

69. Uvedený prístup všeobecných súdov je dlhodobý a je podporený aj právnou spisbou (napr. Števček M. a kol: Civilný sporový poriadok, C.H.Beck, Praha 2016, s. 926). Rovnaký názor zastáva aj Krajský súd v Trnave, ktorý v rozhodnutí, sp. zn. 10Co/191/2017, uviedol, že „zásadu úspechu vo veci (§ 255 CSP) treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné rozlíšiť čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté, výška ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. Rovnako odborná otázka posudzovaná znalcom môže presahovať možnosti strany sporu, ktorá napr. výšku škody „iba“ odhaduje. Aj tu je primárny fakt, že škoda bola spôsobená; jej výška nasleduje. Žalobcu v takejto veci preto treba považovať za plne procesne úspešného, keďže mal plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia, vyplývajúca z tohto jeho procesného úspechu, závisela výlučne od úvahy súdu“.

70. V intenciách týchto právnych názorov, vyslovil záväzný právny názor aj odvolací súd v zrušovacom rozhodnutí, ktorým je súd prvej inštancie viazaný. Následne ale, po vydaní rozhodnutia odvolacieho súdu, Ústavný súd SR vo svojich viacerých rozhodnutiach, na ktoré súd poukáže ďalej, posudzoval otázku úspechu strany v konaní v kontexte rozhodovania o trovách konania v prípadoch, ak výsledok závisel od úvahy súdu. Keďže súd mal zámer odchyliť sa od záväzného právneho názoru odvolacieho súdu, práve z tohto dôvodu poskytol obom stranám možnosť, aby sa k tejto otázke vyjadrili.

71. Žalobcovia poukázali na dôvody, na základe ktorých si vyčíslili výšku nároku, s tým, že v čase podania návrhu bola rozhodovacia prax rozdielna, vo svojej podstate bola v začiatkoch a výšku nároku určili na základe svojich pocitov a s poukazom na odškodňovanie pozostalých po obetiach pracovných úrazov. Zdôraznili, že nie je spravodlivé, aby žalobcovia boli postihnutí tým, že musia odhadnúť výšku nároku, ktorú súd určí na základe voľnej úvahy a prípadne, aby sa vyhli plateniu trov konania, svoj nárok podhodnotili. Majú za to, že zákonodarca limitoval podávanie žalôb s neprimerane vysokými nárokmi na náhradu nemajetkovej ujmy zákonnou úpravou o výške sadzby súdneho poplatku a tým, že limitoval tarifnú hodnotu sporu pri vyčíslňovaní trov právneho zastúpenia.

72. Žalovaný 3 vo svojom vyjadrení uviedol, že kritériom na priznanie nároku na náhradu škody je miera úspechu a pravidlo vyplývajúce z § 142 ods. 3 OSP už nie je súčasťou normatívneho textu. Poukázal na to, žalobcovia boli zastúpení advokátskou kanceláriou, ktorá je známa zastupovaním v konaniach o uplatňovaní náhrad nemajetkovej ujmy. Podľa názoru žalovaného 3 by bolo v rozpore s rozumným usporiadaním procesných vzťahov, aby bola žalobcom priznaná plná náhrada trov konania len preto, ak boli úspešní v základe nároku, pričom výška nároku bola priznaná s výrazným obmedzením.

73. Súd sa od ustáleného prístupu k riešeniu náhrady trov konania (teda od modelu, že žalobca má nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu, ak mu súd priznal hoci len nepatrenú časť uplatňovanej náhrady nemajetkovej ujmy), vysloveného v záväznom právnom názore odvolacieho súdu odchytil, s

ohľadom na aktuálnu rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu SR k tejto otázke, ktorý korigoval doterajší prístup.

74. Ústavný súd SR v náleze sp. zn. II. ÚS 399/2019 uviedol, že „aj napriek tomu, že nepatrný úspech už Civilný sporový poriadok nepozná (a preto pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov sa podľa Civilného sporového poriadku zohľadňuje každý neúspech), ani nová práva úprava nevylučuje osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, a to z hľadiska výsledku v zásade zhodne, ako podľa doterajšej úpravy“. Rovnako judikoval Ústavný súd SR aj v náleze III. ÚS 475/2018. Všeobecne preto možno konštatovať, že pri rozhodovaní o trovách konania nová právna úprava nevylučuje pri rozhodovaní o trovách konania prístup pôvodne normatívne upravený v § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku.

75. Uvedenej právnej otázke sa ústavný súd venoval aj v náleze sp. zn. IV. ÚS 652/2018, v ktorom najskôr poukázal na rozpor dôvodovej správy k § 255 CSP, podľa ktorej nebolo cieľom zákonodarcu koncepčne sa odchýliť od § 142 ods. 3 OSP s normatívnym textom. Zo znenia § 255 ods. 2 CSP vyplýva, že čiastočný úspech vo veci sa môže v rozhodnutí o trovách konania prejavovať dvoma spôsobmi, a to tak, že súd (i) náhradu trov konania pomerne rozdelí alebo (ii) náhradu trov konania neprizná žiadnej zo strán. Pravidlo vyplývajúce z § 142 ods. 3 OSP nie je súčasťou normatívneho textu vyplývajúceho z § 255 CSP. Ústavný súd ale zdôraznil, že aplikácia pravidiel o plnej náhrade trov konania, ak výsledok závisel od úvahy súdu, „musí mať svoje vnútorné limity, pretože ináč by bolo v rozpore s rozumným usporiadaním procesných vzťahov, aby za situácie zjavne bezúspešného uplatňovania práva, nie síce v jeho základe, ale v podobe jeho neprimeranej a zjavne nadsadenej výšky vo vzťahu k tej, ktorá v obdobných veciach vyplýva napríklad z ustálenej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, bola žalobcovi priznaná ochrana v podobe zachovania jeho práva na plnú náhradu trov konania proti žalovanému len preto, lebo bol úspešný v základe svojho nároku, ktorého výška však bola oproti žalobnému nároku súdom priznaná s výrazným obmedzením“. V okolnostiach danej veci (pozn. súdu meritom veci bola náhrada nemajetkovej ujmy, pričom traja žalobcovia sa každý domáhali náhrady vo výške 75.000 eur, a súd im priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 17.600 eur a jednému zo žalobcov náhradu vo výške 8.800 eur) boli sťažovatelia so svojim nárokom pred všeobecným súdom v prevažnej miere neúspešní, ako aj to, že ich nárok na náhradu nemajetkovej ujmy bol zjavne neprimeraný vo vzťahu k tomu, čo vyplýva z rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. Ústavný súd poukázal na to, že „rozhodovacia činnosť všeobecných súdov pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch je početná a v zásade stabilná, v dôsledku čoho sú predvídateľné aj rámce jej možnej finančnej náhrady“. Za rozhodujúce považoval ústavný súd aj to, že „sťažovatelia boli v priebehu celého súdneho konania pred všeobecnými súdmi zastúpení právnym zástupcom, u ktorého možno predpokladať aspoň znalosť bežnej judikatúry vo veciach obdobných tej žalovanej, a to vrátane približných rámcov rozsahu náhrad nemajetkovej ujmy, čo z povahy veci významným spôsobom na ich strane zvyšuje mieru predvídateľnosti toho, ako môžu všeobecné súdy posúdiť nimi uplatnený nárok“.

Z uvedených rozhodnutí ústavného súdu vyplýva, že za určitých okolností je potrebné aj v sporoch o náhradu nemajetkovej ujmy, ktorých výsledok závisí od úvahy súdu, prihliadať na výsledok sporu čo do výšky.

76. Žalobcov 1 až 3 preto bolo potrebné považovať za procesne úspešnú stranu v časti priznaného nároku čo do základu. V časti výšky nároku, ktorá závisela od úvahy súdu boli žalobcovia úspešní v rozsahu približne 1/3 z uplatneného nároku. Aj v tomto prípade, rovnako ako vo veci, ktorá bola predmetom konania pred ústavným súdom, boli žalobcovia právne zastúpení a ich právny zástupca zastupuje v obdobných veciach vo viacerých konaniach iné strany. Je preto možné dôvodne očakávať, že mu je známa rozhodovacia prax všeobecných súdov a rámce, v ktorých sú náhrady nemajetkovej ujmy pozostalým priznávané. Navyše, ani v čase podania žaloby nebolo obvyklé, aby súdy priznávali manželke a plnoletým deťom sumy náhrad, tak ako si ich uplatnili v žalobe. Súdy nepriznávajú náhrady mimo ustálených rámcov, s výnimkou výnimočných prípadov vznikutej ujmy (napr. smrť maloletých detí, úmyselné zavinenie). Keďže žalobcovia počas celého konania zotrvali na pôvodne uplatnenej výške náhrady nemajetkovej ujmy, súd je toho názoru, že nimi uplatnený nárok bol neprimeraný už v čase podania žaloby. Žalobcovia boli oprávnení výšku svojho nároku upraviť procesným podaním, tak, aby jeho výška skôr zodpovedal vymedzeným rámcem, napríklad s ohľadom na vývoj judikatúry. Ak by ich nárok nevybočoval z judikovaných hraníc, súdu by nič nebránilo, ani v prípade, ak by rozhodol o časti nároku, priznať v takom prípade žalobcom plnú náhradu trov konania. Súd pri rozhodovaní o výške nároku zohľadnil, berúc do úvahy aj princíp spravodlivosti to, že žalobcovia boli úspešní čo do základu,

avšak čo do výšky, ktorá závisela od úvahy súdu, boli úspešní len v časti, keď ich nárok výraznou mierou vybočoval z medzí a rámcov vyplývajúcich z rozhodovacej praxe. Keďže žalobcovia boli úspešní len v jednej zložke svojho nároku, súd im priznal náhradu trov konania v rozsahu 50%.

77. Podľa ustanovenia § 396 ods. 3 Civilného sporového poriadku, ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci. Súdne konanie predstavuje jeden celok od podania žaloby až po meritórne rozhodnutie súdu, a týka sa to aj konania o trovách konania. Úspech v konaní sa teda aj pre účely rozhodnutia o nároku na náhradu trov konania posudzuje v závislosti od konečného rozhodnutia vo veci samej, a teda pri posúdení nároku na náhradu trov konania, vrátane trov odvolacieho konania je potrebné vychádzať z toho, ktorá strana bola v konečnom dôsledku v konaní úspešná. Preto súd pri rozhodovaní o trovách konania, rozhodol tak o trovách prvoinstančného konania ako aj o trovách odvolacieho konania, keďže prvé rozhodnutie súdu prvej inštancie odvolací súd zrušil.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trnava (§ 355 ods. 1 CSP, § 357 písm. m)).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania, a síce ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné súdne rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na výkon exekúcie podľa osobitného zákona (zák. č. 233/1995 Z.z.).